

secret entre la lentitud i el record i entre la velocitat i l'oblit», això explicaria que la lentitud sembli actualment un requisit fonamental d'una literatura, avui més alimentada pel record i l'autoficció que mai, encara que només es tingui temps per al fragment i la peça breu. Bona part de l'èxit de les sèries televisives procedeix de la seva durada, molt més breu que la d'un llargmetratge.

CONTRA EL MUNDANAL SOROLL. // En el debat sobre l'acceleració no hem d'oblidar el treball del sociòleg Pierre Sansot i el seu llibre *Del buen uso de la lentitud*, una obra provocadora que va esgotar diverses edicions a França i va passar per aquí editada per Tusquets amb escassa repercussió, tot i que és una petita joia. La seva tesi, una aproximació als petits plaers centrada en la idea (a l'estil de Goethe) que hem d'aprofitar l'instant. Recentment també ha aparegut *Alabanza de la lentitud*, de l'italià Lambero Maffei (Aliança), un veterà neurocientífic il·lustrat que explica de quina manera la bulfomia consumista d'informació està alterant la nostra manera de comprendre el món. Sense oblidar la col·lecció d'assajos *Pensar y no caer*, de Ramón Andrés (Acantilado), partidari de reflexionar sobre el mundanal soroll des d'una posició excèntrica.

Ni tan sols el papa Francesc s'ha mantingut al marge del debat. En la seva última encíclica, *Laudatio si*, advertia de la intensificació de ritmes de vida i de feina: «El canvi és un objectiu desitjable, però es torna preocupant quan es converteix en deteriorament del món i de la qualitat de vida». ≡

ment en aquesta trama.

ment. És un subjecte que veut jans de comunicació i que el seu capital polític d'un altre. No li importa la clàssica o la casta dels grans estats, només ser agressiu i fer en el moment adequat. Però que li digui que Trump i Hilary Clinton eren el mateix.

teix?
va dir molt bé Zizek i es van ar les xarxes. Tots dos tenen ens neoliberal, el que passa hi ha un que l'empaqueta i discurs més bel·ligerant. Per quanyar.

la acceleració podem su-

res de natural en el que això es pot fer una lectura de tot. Per exemple, dels nosaris de son (¿sap que les vuit son són un invent de la fa- facilitar la producció, que dormia en petits cicles?). I tant, la nostra única reacció nos aterrits davant l'últim orrorisme. El seu impacte nosaltres igual que el temps or el Facebook.

INFORME D'HÀBITS

Crisi de lectura a les biblioteques

▶ Els préstecs van caure en vuit milions entre el 2010 i el 2014

FERRAN SENDRA

▶ Interior de la biblioteca Joan Maragall de Sant Gervasi, a Barcelona.

ERNEST ALÓS
BARCELONA

La caiguda de les vendes de llibres els últims set anys a Espanya s'acostuma a atribuir tant a la menor capacitat de consum com a l'esquer del *tot gratis* pirata. No obstant, no s'acostuma a afegir tan sovint a aquesta equació el canvi d'hàbits de lectura. La prova: el *tot gratis* legal de tota la vida i en paper, és a dir, el préstec bibliotecari, també ha patit una erosió a Espanya. Entre el 2010 i el 2014 es va passar de 60,8 milions de préstecs a 52,4, un descens del 14% (l'11% a Catalunya) que els autors de l'informe *La lectura a Espanya*, presentat ahir, atribueixen tant a aquest canvi d'hàbits com als efectes de la crisi a la xarxa bibliotecària en forma de tancaments, reducció d'horaris i disminució de compres de novetats.

En les xifres recollides en l'informe -elaborat per la Federació de Gremis d'Editors d'Espanya- s'assenyala com a excepció la xarxa de biblioteques catalanes, l'única que es va expandir durant aquell període, amb 21 nous centres i un percentatge de població amb carnet del 48%, enfront de la mitjana espanyola del 34%, mentre que, a l'altre extrem, Castella-la Manxa i València van tancar 57 centres de lectura i Extremadura, 64.

De fet, durant aquells anys, les visites a les biblioteques van créixer,

de 2,67 per habitant i any a 2,79, indicant que s'està produint una evolució del servei bibliotecari. «L'interès per la biblioteca es manté per altres serveis de caràcter social, tecnològic, educatiu o cultural. Des de la utilització dels seus espais, sales d'estudi i treball en grup fins a l'atenció de consultes, les activitats culturals i de promoció lectora, els tallers, el préstec de portàtils, carregadors o calculadores i les sessions d'accés a internet», argumenten els autors de l'estudi.

BASE LECTORA MÉS ÀMPLIA. // Pel que fa a l'índex de lectura, l'informe apunta que s'ha d'anar més enllà d'esquinçar-se les vestidures pel 40% d'espanyols que, enquesta rere enquesta i amb oscil·lacions mínimes, es declaren no lectors de llibres. Resulta més productiu diferenciar entre el cercle més general (el 88,6% de la població) de lectors de textos de qualsevol tipus, incloent-hi els de les xarxes socials, i la verdadera base de lectors de llibres, els «lectors freqüents» (almenys una o dues vegades a la setmana). Aquests han passat del 36% de l'any 2000 al 47,2%, mentre que el nucli dur de lectors diaris han passat del 25% al 31%, una mostra de l'increment de la pràctica de la lectura i la seva extensió a una base social més àmplia malgrat la «bretxa» que separa aquest col·lectiu dels no lectors. ≡

Matar el fill

Una de les escriptores més valentes i revolucionàries, per la manera com ha mostrat les dones i sobretot les mares, fins i tot a ella mateixa, és Doris Lessing. En els seus textos més autobiogràfics va tenir la valentia de reconèixer l'ambivalència de les mares: de quina manera ella detestava les reunions de dones i canalla a l'hora del te, com se sentia formar part d'una tribu que l'horroritzava i que en el fons necessitava i de la qual formava part (deia que quan tens un nadó als braços et tornes lloca). Retratava aquelles dones com unes mares contradictòries: mentre afirmaven que no tornarien a ser mares, no podien evitar l'emoció al veure un altre nou-nat entre la canalla. Ella mateixa coneixia la sensació de voler recuperar la seva pròpia identitat, no sentir-se decebuda, diferenciar-se de la seva condició de mare, però també la sensació contrària: la d'envejar la dona que acabava de parir, sabent la intimitat maternal que estava vivint.

El quinto hijo és encara més

El llibre de Doris Lessing segueix sent revolucionari

revolucionari. No tan sols juga amb la idea que les mares són contradictòries, sinó que també destaca un gran tabú: un tabú que no és només literari, sinó també social. A la novel·la, una parella jove i enamorada decideix tenir fills, molts, tants com en vinguin. Quan s'adonen que criar-los no és tan complicat, comencen a vacil·lar, pressionats per les recomanacions familiars. Però sembla que els fills van venint encara que ells ja no ho tinguin tan clar, fins que arriba el cinquè fill: un dimoni. No un nen entremallat, sinó una cosa fora del normal, una espècie de monstre que ja intenta destruir la seva mare des que el va tenir al ventre.

Gràcies al to de la història, entre realisme i ciència-ficció, Lessing aconsegueix parlar del que està prohibit: l'aversió que senten algunes mares envers els seus fills així que els tenen. Fins i tot el metge a qui visita li reconeix que és una cosa que veu cada dia a la consulta. *El quinto hijo* es va publicar per primera vegada el 1988. Encara avui, si l'escriu en la nostra societat, que continua fent perfectes, adorables i entregades les mares, seria revolucionari. ≡